

KORRALDUS

Geoloogilise uuringu loa väljastamise korralduse eelnõu

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35, haldusmenetluse seaduse § 61, Paide Linnavalitsuse/Vallavolikogu xx.xx.2025 otsuse nr x, Riigimetsa Majandamise Keskuse xx.xx.2025 kirja nr x ja Osaühing Eesti Killustik 29.07.2025 esitatud taotluse TL.MU/1028634, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1. Muuta Osaühingule Eesti Killustik (registrikood 10126848) kuuluvat Ällimäe uuringuruumi geoloogilise uuringu luba nr L.MU/516266 järgmiselt:

1.1.1. Pikendada Ällimäe uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kehtivusaega kahe aasta võrra ehk kuni 24.10.2027.

1.2. Lisada muudetavale uuringuloale lisaks olemasolevatele järgmised täiendavad tingimused:

1.2.1. Geoloogilise uuringu tegemisel tuleb välja selgitada vahetult külgnevate teede (Älli karjääri tee ja Valasti metsateed) kaitsevööndid ja kooskõlastada maavara kinnitamine tee valdajatega.

1.3. Kõik ülejäänud andmed jäävad loal nr L.MU/516266 samaks.

1.4. Avalikustada Osaühingule Eesti Killustik kuuluva Ällimäe uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/516266 muutmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on uuringuloa nr L.MU/516266 lahutamatu osa. Uuringuluba nr L.MU/516266 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

Osaühing Eesti Killustik (registrikood 10126848, aadress Jõgeva maakond, Põltsamaa vald, Rõstla küla, Rõstla paekivikarjäär, 48022) esitas Keskkonnaametile Ällimäe uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/516266 (edaspidi *uuringuluba*) muutmistaotluse. Nõuetele vastav taotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 29.07.2025 dokumendina nr DM-133043-1. Osaühingule Eesti Killustik on väljastatud geoloogilise uuringu luba Ällimäe uuringuruumis (loa nr L.MU/516266). Luba kehtib kuni 24.10.2025.

Uuringuruum jääb Pärnu-Rakvere-Sõmeru põhimaantee nr 5 ja Tartu-Jõgeva-Aravete tugimaantee nr 39 vahele. Riiklik põhimaantee nr 2 (E263) Tallinna-Tartu-Võru-Luhamaa trass jääb uuringuruumist ligikaudu 20 km kaugusele. Vastavalt riigi eelarvestrateegiale 2024 - 2027 ei võimalda teehoiuks eraldatud vahendite maht ja edasine rahastus riigil välja ehitada Tallinna-Tartu-Võru-Luhamaa maantee liiklusohutuse ja keskkonnanõuetele vastavust 2030. aasta lõpuks, järgneva kümnendi teehoiukavas suuri arendusi kavas pole ning suuremad maanteede rekonstrueerimistööd on edasi lükatud.

Sellest tulenevalt soovib Osaühing Eesti Killustik pikendada Ällimäe uuringuruumi geoloogilise uuringu luba L.MU/516266 kahe aasta võrra ehk kuni 24.10.2027. Kõik ülejäänud andmed loal jäävad samaks.

Taotletav uuringuruum asub Järvamaal Paide linna territooriumil Valasti külas katastriüksusel Rava metskond 103 (KÜ 68401:002:0210). Kinnistu valitseja on Kliimaministeerium ja volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus. Uuringuruumi teenindusala pindala on 42,73 ha. Uuritavaks maavaraks on kruus ja liiv. Tegemist on tarbevaru uuringuga, mille käigus planeeritakse rajada kuni 55 kaevandit ja 30 puurauku sügavusega kuni 10 m. Hüdrogeoloogilisteks katsetöödeks on veetasemete mõõtmine. Muudeks sihtotstarbelisteks töödeks on terastikulise koostise määramine, filtratsiooniomaduste määramine, kruusa purunemiskindluse määramine, uuringuruumi teenindusala topograafiline mõõdistamine. Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Männiku tee 104/1, 11216).

Taotletava uuringuruumi teenindusala kattub põhjaosas ~1,5 ha ulatuses Ällimäe kruusa-maardla (registrikaardi nr 505) ehituskruusa aktiivse tarbevaru plokiga 1 aT, kus kaevandamist ei toimu. Ällimäe vana karjäär asub osaliselt kinnistul Allimäe karjäär (KÜ 25702:001:0010) ja kinnistul Rava metskond 348 (KÜ 25702:001:0208).

Taotletav uuringuruum piirneb idast Älli karjääri teega nr 2570162, kagust Valasti metsateega nr 6840004 ja läänest Valasti metsateega nr 6840402. Teed viivad uuringuruumi piirist ~400 m kaugusel kirde ja põhja suunas kulgevale Seidla-Järva-Jaani kõrvalmaanteele nr 15143. Geoloogilise uuringu tegemisel tuleb välja selgitada vahetult külgnevate teede (Älli karjääri tee ja Valasti metsateed) kaitsevööndid ja kooskõlastada maavara kinnitamine tee valdajatega.

Taotletav uuringuruum ei kattu ühegi kaitsevööndiga ega kaitsealuse taime või looma kasvukoha või elupaigaga. Uuringuruum ei kattu looduskaitse- ja Natura 2000 alaga. Samuti puuduvad seal muinsuskaitse- ja riigikaitsealused piirangud.

Ällimäe uuringuruumi teenindusala kattub täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku alaga (*EELIS* kood LTA1000001).

Lähimad majapidamised jäävad taotletava uuringuruumi teenindusala piirist kuni 650 m kaugusele lõunasse kinnistutele Lindre (KÜ 68401:002:0251) ja Sarme (KÜ 68401:002:0490) ning ~750 m kaugusele kirdesse kinnistule Kristiina (KÜ 25702:001:0770).

Maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi.

MaaPS § 30 lõike 2 alusel avaldas Keskkonnaamet uuringuloa muutmise taotluse menetluse algatamise teate 25.08.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ning teavitas avatud menetluse algatamisest 25.08.2025 kirjaga nr DM-133043-3 menetlusosalisi. Kuni uuringuloa muutmise või muutmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada Keskkonnaametile taotluse kohta põhjendatud ettepanekuid ja vastuväiteid.

Avalikustamise käigus laekus/ei laekunud arvamusi/ettepanekuid/vastuväiteid.

MaaPS § 27 lõike 7 kohaselt saatis Keskkonnaamet 25.08.2025 kirjaga nr DM-133043-4 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele (Paide linnavalitsus) tähtajaga kaks kuud, võimalusel varem.

Paide linnavalitsus/Vallavolikogu nõustus/ei nõustunud xx.xx.2025 otsusega nr x (registreeritud KOTKAS-s xx.xx.2025 numbriga DM-xxxxxx-xx) *Ällimäe uuringuruumi geoloogilise uuringu loa muutmisega järgnevatel tingimustel:*

Nimetatud tingimuste uuringuloale kandmist on kaalutletud korralduse punktis 3.3.

MaaPS § 27 lõike 3 alusel saatis Keskkonnaamet 25.08.2025 kirjaga nr DM-133043-5 uuringuloa taotluse riigivara valitseja volitatud asutusele. Riigivara valitseja volitatud asutus, Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) nõustus/ei nõustunud xx.xx.2025 kirjaga nr x (registreeritud KOTKAS-s xx.xx.2025 numbriga DM-xxxxxx-x) *geoloogilise uuringu teostamisega järgmistel tingimustel:*

Nimetatud tingimuste uuringuloale kandmist on kaalutletud korralduse punktis 3.3.

Riigilõivu seaduse § 136¹ lõike 1 kohaselt on riigilõiv 1060 eurot tasutud 29.07.2025.

MaaPS § 30 lõike 5 alusel pani Keskkonnaamet haldusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks kuupäeval xx.xx.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded, ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks kaks nädalat teate avaldamisest alates. Lisaks teavitati asjast puudutatud isikuid xx.xx.2025 kirjaga nr x.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti ei laekunud/ laekus. Vastavalt HMS § 49 lõigetele 1 ja 3 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet küsis ettevõttelt Osaühing Eesti Killustik xx.xx.2025 kirjaga nr DM-xxxxxx-x arvamust või vastuväiteid uuringuloa muutmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest. Keskkonnaamet edastas sama kirja ka kohalikule omavalitsusele teadmiseks.

Etteantud tähtaja jooksul ettepanekuid ja vastuväiteid ei esitatud/ esitati.

3. KAALUTLUSED

3.1. Õiguslik alus

Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lõige 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lõige 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lõige 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

3.2. Kaalutlused loa andmisel

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 11 lõike 3 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõikes 1 nimetatud tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 2 loetelu on § 6 lõike 4 alusel täpsustatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määrusega nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu¹“ (edaspidi määrus nr 224). Loa taotleja kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lõike 1 ega ka määruse nr 224 loendisse, mistõttu KeHJS § 3, § 6, § 11 lõike 3 ning määruse nr 224 alusel ei ole antud juhul KMH algatamine kohustuslik, samuti ei ole vajalik eelhindamine ega KMH vajalikkuse kaalumine.

Geoloogilist uuringut võib korraldada ja juhtida selleks teadmisi, oskusi ja kogemusi omav isik (MaaPS § 17 lõige 3 ja 4). Uuringuloo alusel võib hüdrogeoloogilisi töid teha isik, kellel on veeseaduse § 208 punktide 1 kohane tegevusluba. Geoloogilise uuringu teostaja on OÜ Inseneribüroo STEIGER (registrikood 11206437, aadress Harju maakond, Tallinn, Nõmme linnaosa, Männiku tee 104/1, 11216).

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmekava jäätmekava (edaspidi Jääts) § 35² tähenduses tuleb uuringuloo taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lõige 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse Jääts §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest.

Uuringuloo taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Keskkonnaamet kontrollis Osaühing Eesti Killustik 29.07.2025 esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS, keskkonnaministri 09.01.2020 määrusele nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ ja KeHJS sätestatud nõuetele ning pidas andmeid piisavaks uuringuloo menetlemiseks.

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 35 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks

ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Liiva ja kruusa uuringuks tehtavate geoloogiliste uurimistöödega ei kaasne olulist vibratsiooni-, valguse-, soojuse-, kiirguse- ja lõhnahäiringut. Mõningal määral tekitavad uuringut teostavad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate tekitatava müraga, olles pigem väiksem. Geoloogilise uuringu läbiviimine ei kahjusta ümbritseva keskkonna vastupanuvõimet, kuivõrd uuringutega kaasnev mõju on minimaalne ega ulatu uuringuruumi teenindusala piiridest väljapoole. Geoloogiline uuring ei mõjuta põhjavee seisundit, kuna uuringute käigus ei viida läbi katsepumpamisi, põhjavee alandamist ega põhjavee juhtimist alalt välja. Uuringu käigus mõõdetakse kaevandisse/puurauku ilmuva vee tase. Veetaseme mõõtmine ei põhjusta põhjavee taseme alanemist ega mõjuta muul moel põhjavee seisundit. Lisaks suletakse kaeveõõned ja/või puuraugud kohe peale proovide võtmist väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratoorsete katsete läbiviimiseks). Uuringute läbiviimine ei too kaasa ohtu põhjavee seisundile (st kvaliteedile, tasemele, koostisele jms) olenemata selle kaitstuse tasemest.

MaaPS § 27 lõigetes 4-6 nimetatud nõusoleku küsimise vajadust uuringuloa andmiseks ei olnud ja sellest tulenevat keeldumise alust ei esine.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 9 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huviga.

Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riigi huviga. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 alusel keeldutakse uuringuloa andmisest, kui uuringuloa andmisel puudub riigivara valitseja või tema volitatud asutuse nõusolek. Riigivara valitseja volitatud asutus, RMK nõustus/ei nõustunud xx.xx.2025 kirjaga nr x *geoloogilise uuringu teostamisega tingimustel, mis lisatakse antava uuringuloa täiendavateks tingimusteks. Seega ei esine MaaPS § 35 lõike 1 punkti 1 kohast keeldumise alust.*

MaaPS § 35 lõige 1 punktides 2-5, 8, 11 ja lõige 2 punktides 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, mistõttu neid käesolevas korralduses ei käsitleta.

MaaPS § 35 lõige 1 punkt 11 kohaldumisel keeldutakse üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa andmisest, kui tööd taotletava üldgeoloogilise uurimistöö loa või uuringuloa alusel võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega.

Geoloogilise uuringu tegemisel tuleb välja selgitada vahetult külgnevate teede (Älli karjääri tee ja Valasti metsateed) kaitsevööndid ja kooskõlastada maavara kinnitamine tee valdajatega.

Taotletav uuringuruum ei kattu ühegi kaitsevööndiga ega kaitsealuse taime või looma kasvukoha või elupaigaga. Uuringuruum ei kattu looduskaitse- ja Natura 2000 alaga. Samuti puuduvad seal muinsuskaitsetised ja riigikaitsetised piirangud.

Ällimäe uuringuruumi teenindusala kattub täielikult Pandivere ja Adavere-Põltsamaa nitraaditundliku alaga (EELIS kood LTA1000001).

Tulenevalt eeltoodust seab Keskkonnaamet uuringuloale järgmise täiendava tingimuse:

1. Geoloogilise uuringu tegemisel tuleb välja selgitada vahetult külgnevate teede (Älli karjääri tee ja Valasti metsateed) kaitsevööndid ja kooskõlastada maavara kinnitamine tee valdajatega.

Nimetatud tingimus kantakse uuringuloa täiendavaks tingimuseks.

Keskkonnaamet märgib, et varasematele kogemustele ja aastatepikkusele praktikale tuginedes saab väita, et pinnakatte maavara geoloogiliste uuringute teostamisega kaasnevad keskkonnamõjud on minimaalsed. Geoloogilise uuringu mõju kestvus on lühiajaline ega ulatu uuringuruumi piiridest väljapoole, välitööd kestavad üldjuhul 1-3 päeva ning uuringupuuraugud likvideeritakse koheselt peale rajamist ja kirjeldamist.

MaaPS 35 lõige 2 punkt 1 sätestab, et uuringuloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning Osaühing Eesti Killustik ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri teade seisuga xx.xx.2025).

Eeltoodu alusel võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmisest keeldumise alused puuduvad.

3.3. Täiendavad tingimused

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määruses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata. Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloa lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Kehtivale Ällimäe uuringuruumi loale (geoloogilise uuringu loa nr L.MU/516266) on kantud järgmised täiendavad tingimused:

1. Uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel Riigimetsa Majandamise Keskuse Järvamaa metsaülemat kinnisasjal välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.

2. Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

3. Uuringuloa omaja kohustub enne maavara Maa- ja Ruumiametis arvele võtmist tutvustama Ällimäe uuringuruumis teostatud geoloogilise uuringu tulemusi külakoosolekul Valasti küla elanikele ja saada edasisele planeeritavale tegevusele külaelanike kooskõlastuse.

Lisaks kantakse loale järgmine tingimus:

Geoloogilise uuringu tegemisel tuleb välja selgitada vahetult külgnevate teede (Älli karjääri tee ja Valasti metsateed) kaitsevööndid ja kooskõlastada maavara kinnitamine tee valdajatega.

Eeltoodud tingimused kantakse loa täiendavateks tingimusteks ning kohandatakse vastavalt menetluse käigus saadud osapoolte seisukohtadele.

Ällimäe uuringuruumi uuringuloa nr L.MU/516266 muutmistaotluse menetluse käigus laekus/ei laekunud seisukohti.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloa omanikule garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

Lisaks on loa omanikul kohustus järgida õigusaktides kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloa täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Maigi Säinas
vanemspetsialist
maapõuebüroo